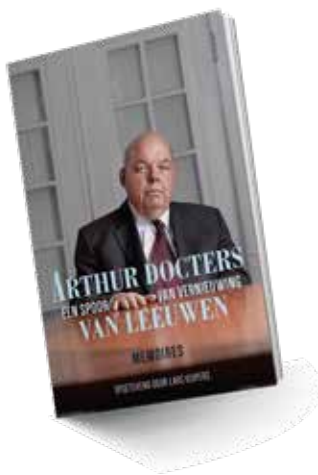


Zwaargewicht

“... een forse baby van achtenhalf pond”. Hiermee wordt in de openingszinnen van deze memoires al veel duidelijk. En het blijkt ook voorspellend te zijn.



Fors is vanaf zijn eerste levensuren altijd al een goede omschrijving voor Arthur Docters van Leeuwen geweest; zowel voor zijn postuur en zijn karakter, als voor zijn lange carrière.

Het grote publiek kent Docters van Leeuwen vooral van zijn zeer publicitaire aanvaring met de toenmalig minister van Justitie Winnie Sorgdrager. In de accountantssector kennen we hem vooral van zijn voorzitterschap van de Stichting Toezicht Effectenverkeer STE, die later omgedoopt is tot Autoriteit Financiële Markten (AFM).

Maar zijn carrière kent meer hoofdstukken en in deze memoires neemt hij ons openhartig mee in zijn levenswandel. In het eerste hoofdstuk vertelt hij met geuren en kleuren over zijn jeugdherinneringen in Zeist, de bossen waarin je prima kon spelen, zijn gevechten op het schoolplein als dik manneke, tot aan het bouwen van kleine raketjes met kalium-chloraat met zijn grote broer aan toe. En we komen te weten van welke opa hij zijn onbuigzaamheid, strijdlustigheid en opvliegendheid heeft. Dat zat dus al in de familie en heeft hij niet van een vreemde.

Na zijn rechtenstudie in Utrecht - inclusief schrijverijen voor het studentenblad - begon zijn ambtelijke carrière bij de ministeries van Binnenlandse Zaken, Landbouw en Financiën, die laatste door hem liefdevol “een vrolijke dierentuin” genoemd waar hij negen jaar heeft doorgebracht. En passant krijgen we ook een leuk inkijkje in het ambtenarenleven bij de Rijksoverheid in de jaren zeventig. En als Docters van Leeuwen een directeur tegenkwam die hem niet beviel dan lezen we dat keurig terug: “een vreselijk mens”. Ook toen ging het er af en toe al hard aan toe tussen de verschillende ministeries, of tussen secties bij hetzelfde ministerie.

Vanaf januari 1980 ging zijn carrière - notabene na reeds twee (!) hartinfarcten - hogerop als plaatsvervangend directeur politie op Binnenlandse Zaken. Daar valt Docters van Leeuwen met zijn neus in de boter;

verwaarloosde politiegebouwen, krakersrellen in Amsterdam, het opheffen van Bescherming Bevolking (de BB), het leest als een geschiedenislesje ‘de staat van Nederland in de jaren tachtig’. Heerlijk. Tegelijk leerde Docters van Leeuwen alle fijne kneepjes van het vak ‘hoe regel je iets in politiek Den Haag’.

En zo belanden we bij de Binnenlandse Veiligheidsdienst, waar hij met 42 jaar jong het jongste diensthoofd ooit werd. Daar is Docters van Leeuwen flink met de bezem door de organisatie gegaan. Heerlijk detail: hij reed toen nog rond in zijn robuuste niet al te dure privéauto... een Lada, jawel! Daarna nog een publicitair flink uitgemeten periode als voorzitter van het College van procureurs-generaal en vervolgens komen we bij zijn periode als voorzitter van de Stichting Toezicht Effectenverkeer, waar hij naar eigen zeggen heel veel verstand van had. “Tineke (zijn vrouw...) had wat aandelen Shell geërfd en van de opbrengst hadden we de badkamer en de keuken laten verbouwen, zo ver strekte mijn kennis zo’n beetje.” Enfin, in 2002 werd de STE de Autoriteit Financiële Markten, met een breed mandaat voor gedragstoezicht in de Nederlandse financiële wereld en gedurende zijn voorzitterschap een flinke positieve push voor de belangen én bescherming van consumenten. Ook doet hij in dit hoofdstuk een leuk boekje open over hoe het toezicht door de AFM op de accountants tot stand kwam. Inclusief de beroemde (beruchte?) Nordemann-lezingen uit 2003 en 2005 van hemzelf en collega AFM-bestuurder Paul Koster.

Met recht een zwaargewicht dus. Een prachtige carrière in het publieke ambt die - conform de ondertitel van het boek - inderdaad ‘een spoor van bestuurlijke vernieuwing’ laat zien. Heerlijk openhartig en persoonlijk geschreven, met her en der verspreid foto’s uit zijn carrière en persoonlijk leven. Misschien is het boek af en toe een tikkeltje ‘op de borst klopperig’ maar eerlijk is eerlijk: hij heeft ook wel wat voor elkaar gekregen, dus vooruit.

Een mooi boek dat een ander perspectief laat zien dan de nurkse en rechtlijnige topambtenaar die hij in de ogen van het grote publiek zou zijn. Aanbevolen.

Arthur Docters van Leeuwen: Een spoor van vernieuwing - memoires opgetekend door Lars Kuipers, Prometheus 2020, ISBN 978 90 446 4471 5



Oh oh kantoor...

Als je als schrijfster alleen al met je voornaam bekend en gevreesd bent, dan doe je toch iets heel goed.

Japke-d Bouma is dat in de afgelopen jaren keurig gelukt. Onder andere via haar wekelijkse columns in NRC Handelsblad en NRC Next én via haar boeken, waarin alle ins en outs van het moderne kantoorleven kritisch onder de loep worden genomen.

Ook haar nieuwste 'Hoe vind je zélf dat het gaat?' past keurig in dit rijtje. In deze verzameling van eerder verschenen columns leidt Nederlands enige echte 'kantoor-survivalgids' Japke-d ons weer door allerlei moderne kantoor-eigenaardigheden. Wat is nu precies *agile* werken, overvloedige thuiswerk-kilo's, video-vergaderen, jeukwoorden in recruitment en communicatie etc.

Het moderne kantoorleven wordt dus weer flink gefileerd. Laat het maar aan Japke-d over om zulke harde nootjes te kraken, maar - en nu komt het - soms ook wel op een bijna liefdevolle manier. Tussen de regels door lezen we af en toe toch een beetje een liefdesverklaring aan het *good old* kantoorleven. Na meer dan zes maanden verplicht thuiswerken lijkt het fysieke kantoor weer te stijgen in aantrekkingskracht. Ondanks de nutteloze vergaderingen en vervelende collega's, ondanks de slechte koffie, ondanks de nietszeggende brainstormsessies met een overenthousiaste trainer. Zo slecht was het misschien toch ook weer niet...

En overigens, agile werken betekent gewoon je boerenverstand gebruiken. *Right*, daar kunnen we wat mee. *Japke-d strikes again*, zullen we maar zeggen.

Japke-d Bouma: Hoe vind je zélf dat het gaat? - 281 gouden tips voor op je werk, Thomas Rap 2020, ISBN 978 94 004 0690 2



VERPLICHTE KOST

Welk boek 'moet' u lezen? Voor één keer in dit jubileumnummer de keuze van onze boekenrecensent Rob Heinsbroek zelf: 'The reckoning' van Jacob Soll.

Een hele eer om een absolute *must read* aan te wijzen, maar als boekenredacteur van Accountant tevens ook een hele moeilijke opgave. De archieven van dit blad doorspittend zijn er meerdere boeken die een blijvende waarde hebben. Overigens zijn er ook meer dan genoeg interessante boeken die de rubriek nooit hebben gehaald, we kunnen immers niet alles bespreken en publiceren.

Toch is de keuze niet zo moeilijk. Een boek waarin accountancy zo ongeveer tot drager van de wereldgeschiedenis is benoemd klinkt hoogdravend, maar in Accountant nummer 1 van 2016 concludeerde ik al dat schrijver Jacob Soll in *The reckoning* zijn argumenten uitstekend op een rijtje heeft staan.

Een kleine vijf jaar later is dit boek nog steeds hoogst actueel. Niet zozeer vanwege de interessante geschiedenislessen in het boek, maar veeleer omdat Soll zo overtuigend weet te omschrijven dat accountancy niet enkel financiële expertise omvat, maar indringend is verweven met sociaal-culturele en maatschappelijke stabiliteit. Goed en kloppend boekhouden uit zich immers ook in gedragsregels, normen en voorschriften. Een degelijk vormgegeven financieel systeem staat aldus aan de basis van een goed functionerende economie en een transparante samenleving. Accountants en het publieke belang dus; de blijvende actualiteit van dit boek is meer dan duidelijk.

In 2016 concludeerde ik dat dit boek het verdient om prominent in de boekenkast van elke accountant te staan. Dat gaat nog steeds onverminderd op. Aanbevolen? Nee, echt verplichte kost.

Jacob Soll: The reckoning - financial accountability and the rise and fall of nations. ISBN 978-0-465-03152-8